

RAS-utvärdering Parson russellterrier

per 2011-12-31

Parsonuppfödning i siffror och statistik för 2011

inhämtad från SKK Avelsdata och klubbens rapportfunktioner

- 151 parson har registrerats, varav 5 importhundar. 146 hundar (86 tikar och 60 hanar) fördelade på 38 kullar vilket innebär ett snitt på 3,8 valpar per kull.
- 37 tikar resp. 25 hanar användes i avel.
- Ålder för första kull är relativt konstant. 2011 har vi en hane och en tik som fått valpar före 12 månaders ålder, en hane som blivit pappa före 18 månaders ålder och en hane med kull efter sig före 2 års ålder. Annars tas de flesta tikar och hanar i bruk först efter 2 års ålder. Ingen tik över 7 år har använts och endast en seniorhane har brukats i avel.
- Kullstorleken har legat på drygt fyra valpar under de senaste åren, men rasen toppade på 4,8 år 2005 och därefter har storleken på kullarna sjunkit efter högre siffror under den förra 10-årsperioden. 2011 är första gången kullstorleken hamnar under 4.
- Inavelsgraden har gått upp från låga 1,2% till 1,4%. Vi har bl.a. haft inavelsparningar under året. Av de 38 kullarna ligger 4 över 6,25% inavelsgrad.
- Vi har använt färre hanar än vi brukar. En hane står för 11% av årets nyregistreringar, tre hanar har fått tre kullar var under året, men man kan inte hävda överanvändning av enskilda hanar. Två av de hanar som använts under året har passerat 30 valpar i antal.
- En tik som fyllde 7 år 2011 födde två kullar, 6+5 valpar, under året.
- Att notera: 3 nya uppfödare har registrerats i rasen under 2011: Bobinsky, Jaktgummans och Murvlens. Totalt har 103 kennlar varit aktiva inom rasen sedan starten. Vid 2011 års slut hade parsonklubben 37 kennlar på uppfödarlistan.

Hälsa och mentalitet under 2011

- **Höftleder/HD** - 32 utan anmärkning (A: 15 B: 17) och 3 med HD-grad C, samtliga röntgade är födda 2008-10.
Av parningarna gjorda 2011 var
37% med båda föräldrarna HD utan anmärkning (HD A eller B)
21% med en av föräldrarna HD utan anmärkning (HD B)
42% med oröntgade föräldrar
- **Armbågar/ED** - 1 utan anmärkning
- **Patella** - 11 utan anmärkning och 1 med grad 1, medialt
- **Ögon – nya protokollet:** 4 utan anmärkning, födda 1998 och 2008-09
- **Ögon - gamla protokollet:** 16 utan anmärkning, födda 2000-10
- **Linsluxation (PLL) DNA testresultat** - 78 fria, 29 anlagsbärare som testats och rapporterats från Animal Health Trust.

- **Hörsel/BAER** – 9 BAER-test har inrapporterats under året, varav 1 hund testats halvhörande.
- **Tandstatus** – endast 4 unga hundars tandstatus har inrapporterats.
- **Mentalbeskrivning/MH** – Det totala antalet mentalbeskrivna svenska parsonhundar är 311 st. och under 2011 tillfördes blygsamma 3 tikar och 1 hane med känd mentalstatus.

Statistiken visavi vad vi sagt i RAS-revideringen 2011

Registreringssiffrorna

sjunker generellt med 6,9% inom SKK totalt, inom grupp 3 terrier 9,4% och för vår ras 16% under 2011.

Inavelsgraden

ska inte överstiga 2%, har vi sagt, och där befinner sig rasen sedan 2007. Det som sticker ut under 2011 visavi de senaste årens statistik är en halvsyskonparning och en far-dotterparning och enligt uppgift från de aktuella uppfödarna talar vi om oplanerade parningar.

Kullstorlek

Snittet för rasen ligger nu på 3,8 valpar för 2011. Trenden har varit dalande, så frågan vi måste ställa oss vid kommande uppfödarmöte: varför hade vi större kullar för 10 år sedan?

Föräldradjur

vad gäller ålder vid första kull och användning förtjänar ytligt betraktat inte särskild uppmärksamhet under 2011.

Hälsa

Höftleder/HD

Uppfödarna rekommenderas av klubben att röntga sina avelsdjur. Sedan 2010 formuleras målet för klubben så att 15% (tidigare 25%) av populationen ska vara röntgade 2014. Beräknar man hundar födda under tioårsperioden 2001-10 så ligger vi i nuläget på 12% trots att vi röntgar allt mindre.

Höftledsröntgen/HD parson födda 2001-10	2001	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10
Totalt antal undersökta	21	30	38	41	33	52	47	28	14	10
Snittålder för undersökning (månader)	24	22	17	18	21	20	19	19	16	14
Antal födda	196	262	268	265	326	338	260	246	193	187

Tandstatus

Enkäten 2003 visade tydligt att rasen även har problem med tandstatusen. Cirka 40% hade tandförluster av olika storlek. Enkäten 2010 mildrade den bilden. Analysen att rasen har ett problem med bett och tandstatus kvarstår.

Vi har fått in försvinnande 4 tandkort under 2011. AK måste hitta former för att få uppfödarna och/eller att klubben själv uppdrar åt hundägarna att ta tandstatus i samband med 1årsvaccinationen. Vi påminner om att medlemsmötet 13/2 -10 vill se tandkontroll i samband med rasspecialerna. Här behövs krafftåg för att vi ska få en bättre bild av rasens tand och bettstatus.

Hörsel

Klubben rekommenderar BAER-test av avelsdjuren. Toppnotering på 50 intyg som inkom till Avelskommittén under 2008 ligger vi numera långt efter. Det är viktigt att fortsätta att informera, inte minst, nya uppfödare om att dövheten förekommer på rasen och att halvhörande hundar är svåra att definiera utan BAER-test. Allt för att undvika att halvhörande och kanske litet mer osannolikt, döva, går i avel utan kontroll.

Ögon

Ögonlysningarna har liksom de andra hälsoundersökningarna gått ner i antal under 2011. Antagligen delvis beroende på att många upplever den mest skrämmande ögonsjukdomen linsluxation omhändertagen med det DNA-test som finns tillgängligt för rasen. Det är en sanning med modifikation.

Vi satte målet till att 265 (10%) svenska parsonindivider ska vara ögonlysta år under innevarande 5-årsperiod.

När det gäller de hundar som testats som anlagsbärare av linsluxation så har ca en tredjedel använts i avel. I en handfull fall har avkommorna testats såsom avelskommittén och styrelsen samfällt rekommenderar plus att valpköparna ska informeras. AK ser med oro på det ökande antalet parningar där en förälder är anlagsbärare av linsluxation. Vi har i huvudsak importerat och inmönstrat dessa ursprungsbärare och det betyder att vi nu ökar på andelen bärare i populationen och därmed risken för att det i kommande generationer kan leda till att vi producerar affekterade svenska parson. AK väljer därför att bevaka detta i samråd med SvTeK och SKK.

Mentalbeskrivningarna

311 parson har idag känd mental status. Vi har kvar det gamla målet att 25% av populationen ska ha känd mentalstatus och uppfödarna rekommenderas sedan länge att beskriva så många som möjligt. Med 2011 års 4 MH-beskrivna hundar har målet hamnat ännu längre bort. Det går inte att bortse från frågan om hur det nya BPH kan införlivas i RAS-arbetet - som ett komplement eller en fullgod ersättning? Parsonklubben kommer att sätta ett ökat fokus på mentalitetsfrågan i bredd med det arbete som kommer att bedrivas inom SvTeK och SKK. Den nya rasprofil för parson ligger på is i väntan på att detta ska utkristallisera sig under 2012 då SKK prioriterar mentalitet och introduktionen till BPH. AK anser det viktigt att vi behåller skottfasthetstestet i någon form för parson.

Grytarbete

Under 2011 har rasen fått

- 5 nya grytjaktchampion, två sprängare och tre förliggare
- 8 grytjaktprov har godkänts, tre sprängare och fem förliggarpöv.
- 42 parson startats på anlagsprov sprängare, varav 14 tikar och 15 hanar blivit godkända.
- 6 tikar har gjort godkända förliggarpöv i provgrytet.
- 3 godkända apportörer
- 6 karaktärsprov har även avlagts bland de svenskregistrerade hundarna.

Exteriör och funktion

Parson Russell terriern är en grytjakthund, framförallt som rävsprängare. Funktionen skall styra den exteriöra aveln. Storleken och inte minst bröstomfång, är i nuläget mycket viktigt då rasen inte får bli för stor för att kunna gå ner i gryt.

Rasklubben beslutade därför att mäta höjden på hundarna på den årliga rasspecialutställningen 5 år framåt fr.o.m. 2003. Domaren rekommenderades att kontrollera, "spanna", hundarnas bröstorgar som skall kunnas nå runt med två medelstora händer.

2003 års mätning (61 hundar mättes) visade en medelhöjd på tikar 34,5 cm och hanar 37 cm. Idealhöjden på tikar är 33 cm och hanar 36 cm enligt rasstandard. 2009 genomfördes motsvarande mätning: 52 hundar mättes och medelhöjden på hanar var 36,04 cm och tikar 33,66 cm. Under Specialen 2011 genomfördes ingen mätning eftersom endast 30 hundar var anmälda och en ganska stor andel inte var svenskregistrerade.

Däremot vägs sedan några år alla engelska terrier i samband med grytanlagsprov och i vissa fall mäter man även höjd och bröstomfång. Att väga parson som inte ens har en viktangivelse i sin rasstandard känns tveksamt. Rimligen bör minst bröstomfång noteras på en parson, även om det inte ersätter spanningen som metod för att fastställa bröstorgens elasticitet.

Utställningschampionat registrerade i Sverige

Det finns 218 svenska utställningschampionat registrerade (taget från CK-boken) ungefär jämt fördelat mellan hanar och tikar.

Stickprovet med de frivilliga mätningarna på den årliga specialen kommer att fortsätta och även om en mätning av bröstorgens inte säger något om dess så viktiga elasticitet, vilken en erfaren genomförd spanning gör, kommer även bröstorgens omfång att mätas. Så kommer även klubben fortsätta verka för att exteriördomarna ska spanna parson efter konstens alla regler (dvs. hunden lyfts från bordet/golvet helt) och inte endast måtta omfånget med händerna och möjligen lyfta hundens framtassar från bordet). Metoden är noggsamt beskriven i raskompendiet 2006 och ska givetvis beredas plats i nästa version som tas fram till 2014 års exteriördomarkonferens.

Rasstandarden reviderad

Under 2011 granskades den svenska översättningen gjord av SKK av parsonklubben och viktiga korrigeringar vann gehör. Vi har nu den nya rasstandard publicerad och exteriördomarna ska verka efter den. Arbetet med att ta fram det nya raskompendiet ska startas inom kort.

Svenska Parson Russellterrierklubbens avelskomitee
Stockholm 2012-02-04

Annica Andersson, smk
Berit Burmeister-Lindgren